

je posredovanju dr. Hohnjea v za deva suše zgodilo isto. Ministarstvo je pisemno obljubilo, ali navodil javnim uradom v smislu svojih obljub ni dalo. To je najbolj žalosten pojav v naši državni upravi. Kdo tu ima še zupanje in spoštovanje, če se na ta takšen način!

Kje je rešitev?

Od notranjih neprilik, nedlog, težav, krivic in nedostatkov je samo en izhod: dajte Srbu, da bo na svoji zemlji s svojim po svoje gospodaril — dajte Vojvodinu in Hrvatstvu isto, da je seveda isto Sloveniji! Ali gospodariti ne smejo imenovani in usiljeni ljudje — uradniki, temveč od ljudstva samega izvoljeni! Z drugimi besedami: sedanja centralistična ustava in uprava ki stoni na odvisnem uradništvu je popolnoma za nič. Reši nas in okrepi našo državo edino avtonomija in samouprava v tem smislu, da bo ljudstvo v pokrajinah po izvoljenih zastopnikih delalo postave ter samo odločevalo, kje in kam ter kedar se uprabi to, kar ono plačuje po pravici — kdor trpi, naj tudi odločuje in govori. Kdor noče sovražstva med Srbi, Hrvatstvom in Slovenijo, kdor hoče resnično močno državo, kdor hoče iz sevanjih težav in se hoče otresti bremen, ki ga gospodarsko dušijo in kmalu zadušijo, ta mora biti vsak za avtonomijo in samoupravo, kjer bo ljudstvo res imelo odločilno besedo. Ono samo bo sam svoj gospodar! Da se pa to zgodi, moramo zavreči vse, ki so nam — prinesli centralizem in korupcijo!

Lepo je voščilo, še lepše je darilo in gor nam prinese v dar rešitev od vsega zla, ki sem ga le deloma opisal in označil, bo naš dobrotnik za telesni blagor. Naši liberalci in naši socijalni demokrati pa dopovedujejo čisto ljudstvu, da si bo ustvarilo raj na zemlji, ako bo zapodilo „farje“, podrlo cerkve in altare in ž njimi vred najprejši in najsvetlejši altar v svojem srcu: ljubezen do bližnjega in opomin jajočo vest. Na sami sili in sovražstvu bodisi naroda proti narodu, ali stanu proti stanu, dobrega socialnega reda zgradili ne bomo. Od gonje proti cerkvi in duhovništvu ne bo sit in oblečen niti en človek več. Pravi socijalisti in pravi kristjani smo šele, ako se pri vsaki stvari sami vprašamo: smo mi to s svojim delom zaslužili in ima tudi naš bližnji to, kar mi zahtevamo? Ko bomo tako ravnali, bo postal tudi meso oni večnolepi angeljski spev za božično noč: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!“ Vi bralci pa čitajte in premišlujte, ako sem zapisal kaj napačnega. To je moj božični pozdrav!

Zmanjšanje števila vojaštva in skrajšanje vojaške službe.

Pretekli feđen je bila v finančnem odboru zakonodavne skupščine v Belgradu razprava o številu vojaštva, ki je pod orožjem, in o času, koliko naj trajajo izvežba vojakov. Na povabilo g. predsednika finančnega odbora je prišel k seji vojni minister general Žečević. Sporočena mu želja, naj se ka-

žakal odgovora, ampak nas je takoj peljal v cerkev sv. Katarine, iz nje pa v njene podzemne prostore. Po 13 stopnicah smo prišli v z belim marmorjem in rdečim damastom preoblečeno, 12 m dolgo, 4 m široko in 3 m visoko duplino, ki jo čarobno razsvetluje 32 noč in dan gorečih dragocenih svetilk. Takoj pri vrodu na levo je v okroglasti dolbini oltarček; izpod nize tega oltarčka pa visi vedno gorečih svetilk, ki pod njimi ležečo, v tla vdralo veliko marmornato belo zvezdo čudovito lepo in milo razsvetlujejo. V srebrnem pasu ali obroču te zvezde, od katerega odsevajo žarki na vse strani, berem besede: Hie de virgine Maria Jesus Christus natus est: t. j.: Tukaj je bil rojen iz Device Marije Jezus Kristus!

Dragi bralce, misli si, da si ti na tem svetem mestu in da z lastnimi očmi gledaš in bereš te besede in se prav posebno prvo besedico: „hie — tukaj!“ Tukaj, ravno tukaj je bil rojen Kristus, sin božji! Gotovo, gledal bi in gledal, strmel bi in se čudil, toda ne dolgo! Zgodilo bi se ti, kakor se je zgodilo meni in vsem mojim sopotnikom: neka notranja moč sili človeka na kolena, da si ta le „hie —

der stalnega vojaštva zmanjša in čas vojaške službe skrajša, je vojnemu ministru dala povod, da se je potrudil dokazati, kako je eno in drugo: zmanjšanje kadra in skrajšanje vojaške službe, nemogoče.

V imenu Slovenske in hrv. ljudske stranke je vojnemu ministru odgovoril poslanec dr. Hohnjec. Povdarjal je, da od vojnega ministra navedeni razlogi ne držijo. Da je dolgo vojaško vežbanje nepotrebno, je dokazala svetovna vojna, katero so dovojevali ne vojaki z dolgotrajno vojaško izvežbo marveč mladeniči in mošje, ki so se vežbali samo nekaj tednov. Čim dalje trajajo vežbovanje, tembolj gineva zanimanje za stvari, katerim se pameten človek priučiti v kratkem času, tem večja pa je tudi gospodarska škoda, ker se mlad človek predolgo časa odteguje gospodarskemu delu.

Kar se dostaja od vojnega ministra navedenega razloga, da je večje število poč orožjem stoječega vojaštva potrebno za to, da se dosedaj vedno še nerešena vprašanja o naših državnih mejah za našo državo ugodno rešijo, je izkustvo dokazalo, da se vprašanja državnih mej ne rešujejo z orožjem, marveč s pametno zunanjo politiko. Naše vojaštvo, fako je izvajal poslanec dr. Hohnjec, je zasedlo Koroško, zasedlo Bajski trikot (na nekdanjem južnem Ogrskem), zasedlo obsežne dele Albanije, toda iz vseh teh pokrajin nas je pregnalo povelje evropskih velevladstev, ki so določile državno razmejitev po svoji volji brez ozira na vojaško zasedbo. zemljo pa so dobili drugi. Zeleti bi bilo, da bi voditelji naše zunanje politike bili sposobnejši, pa bi naše državne meje tekle tam, kjer so meje slovenske, hrvatske ter srbske zemlje.

Pri vprašanju o številu vojaštva je treba tudi jemati v obzir, da gre sedaj po kulturnem (izobraženem) svetu močena želja, da se države razorožijo. Temu namenu služi zborovanje, ki se ta čas vrši v Washingtonu v Ameriki in ki hoče, da se vseposodi zmanjša število oborožene sile na kolikor najmanjšo mero. V Washingtonu ne gre samo za omejitev oboroženja na morju, pri čemer pridejo v glavnem v poštev Japonska, Anglija in Zedinjene države Severne Amerike, marveč tudi za razorožitev na kopnem, zlasti še v Evropi. Prej evropske države ne bodo zmanjšale svojega ogromnega primanjkljaja v proračunu, kakor ne zmanjšajo ogromnih postavk proračuna za vojaško upravo. Ako se je Francija protivila zmanjšanju svoje oborožene vojaške sile, je to iz tega razloga, ker njeni računi z Nemčijo še niso dovršeni. Ni treba, da bi zgled Francije za naše skromne razmere bil merodajen.

Ni tudi istina, da bi vojaška pripravljenost bila najboljša jamstvo za mir. Stari Rimljani so sicer imeli pravo: Če hočeš mir, bodi pripravljen za vojno. Ta prislovica ima, kakor sploh vse take rečenice, samo delno veljavo. Pred svetovno vojno so bile evropske države oborožene do zob, in kaj je bila posledica? Ne mir, marveč vojna. Najboljše jamstvo za mir je v tem, da se vprašanja, ki so sporna

tukaj“ ogleda bližje in natančneje; sili ga še naprej, da se skloni še globlje in vrže na zemljo ter poljubi svetlo kraj in to besedo „hie — tukaj.“ — Solze občudovanja in vroče hvaležnosti mu zalivajo oči, ko zre v to čudno besedico in razmišlja o njenem pomenu. Tukaj, da, tukaj se je pokazala ljubezen božja v podobi Deteta; tukaj so se izpolnile prerokbe in napovedovanja starih očakov in prerokov o prihodnjem Mesiju. Tukaj je „beseda meso postala“ in se je prikazala lue sveta; tukaj se je začel boj proti grehu in peklju in se je začelo odrešenje vsega človeštva. Tukaj je bilo Dete rojeno, v plenice povito in v jaslice položeno; tukaj je občudoval sv. Jožef največjo skrivnost ljubezni božje in je Marija kazala Zveličarja sveta presrečnim pastircem in Modrim iz Jutrove dežele. Tu sem se je slišalo angelsko petje: Gloria in excelsis Deo; tukaj so pastirci klečali in molili in so Trije Kralji darovali miro, kadilo in čisto zlato.

Toda nočem dalje opisovati početkov svoje osrečene duše tisti večer, ampak le povem, da tisto noč nisem počival v sladkem spanju, ampak v sladkih sanjah, sloneč na južnem o-

med narodi, rešujejo po načelu pravičnosti. Noben drug sporazum nima trajne veljave.

Poslanec dr. Hohnjec je tudi opozoril na slabo stanje naših državnih financ, ki nujno zahteva zmanjšanje števila oboroženega vojaštva in skrajšanje vežbene dobe. To bo tudi v veliko korist domačega in narodnega gospodarstva. Končno je opozoril vojnega ministra na velike pritožbe, ki jih dviga naše slovensko obmejno ljudstvo zoper Wranglovec v obmejni straži. Ti vojaki ne razumejo jezika našega prebivalstva in to je vzrok, da naši ljudje po nedolžnem zapadejo velikim in občutnim kaznim, ker ne razumejo, česa jih ti tuji možje vprašajo in kaj od njih zahtevajo. Ti tuji možje sa tako obnašajo proti našemu ljudstvu, zlasti proti ženskemu spolu da je vsled tega ljudska nevolja dosegla opasno višino. Ti ljudje se cenijo kot protiboljševiški bojovniki, med njimi pa je veliko takih, ki se obnašajo čisto boljševiško.

Po izvajanjih našega poslanca in drugih poslancev je finančni odbor sklenil, da predloži vladi in zahteva od nje, da se število oboroženega vojaštva zmanjša in trajanje vojaške službe skrajša.

Delo naših poslancev za revnejše sloje.

Sedaj, ko je še vlada vedno v ostavki, ne zboruje parlament, pač pa zakonodajni odbor. V tem odboru so dosegli zadnje dni poslanci našega Jugoslovanskega kluba ravno v prid ubožnejših ljudskih slojev lepe in omenka vredne uspehe.

Po mestih tlači naše delavske mase najbolj stanovanjska beda. Ubogi delavec se še vedno mora potikati s svojo družino po kleteh, na mrzlih — podstrešjih ali pa celo v nezakurjenih železniških vagonih. O stanovanjski bedi cele naše kraljevine je razpravljaj zakonodajni odbor in sprejel zakonski predlog poslanca Jugoslovanskega kluba dr. Gosarja. Po tem novem stanovanjskem zakonu, ki je glavno delo in uspeh naših poslancev, se morajo vsa podjetja bank, zavarovalne družbe, industrijska in trgovska podjetja, ki niso nastanjena v svojih lastnih hišah, se iz teh izseliti tekom dveh let in si postaviti lastne zgradbe. Vsled te nove naredbe bodo prisiljeni milijonarji, da zidajo in bo prišlo delavstvo do strehe.

Nadalje spravlja draginja revnejše sloje že do obupa. Človek, ki se danes ne valja v tisočakah, si težko kaj kupi vsled od dne do dne se dvigajoče draginje. Od rastoče draginje imajo vedno večje dobičke trgovci, ki služijo pri blagu bogzna kako visoke procentne dobičke odiranju revnejših slojev od strani brezvestnih trgovcev so predlagali naši poslanci v zakonodajnem odboru, da ne sme čisti dobiček trgovcev presegati 25%. Predlog naših poslancev je bil sprejet.

Posledice letošnje slabe letine bomo čutili sedaj po zimi in v spomladi po celi kraljevini.

knu proti — kakih 20 minut oddaljenim — planjavam, nekdanji posesti bogatega pradede Davidovega in Marijinega, Boca in žene njegove Rute, torej proti onim pašnikom, na katerih so slišali pastirji, bedeči na polnočnih stražah pri svoji čredi, angelovo oznako: „Ne bojte se, zakaj glejte, oznanjam vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu; ker danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod, v mestu Davidovem! In to vam bodi znamenje: našli bote Dete v plenice povito in v jaslice položeno. Da, počival sem v sladkih sanjah o prvi božični noči, o jaslicah, o angelskem petju in pastirskem veselju ter o veliki zvezdi. O polnoči je v rojstni votlini Zveličarjevi maševal novomašnik g. Senk iz Jezerskega nekdanje Koroške ter pri tej priliki obhajal tudi svojega očeta, dobroznanega in priljubljenega gostitelja posebnq čeških hribozancev ali turistov. Ob štirih zjutraj sem zamogel tudi jaz opraviti tam sv. daritev, ki sem jo služil za se in za svoje ljube učence in dijake ter za vse dobre stariše in vrle vzgojitelje, učitelje in katehete, ki jim je in še bo božje Dete izročilo v izrejo in odgojo našo ljubo slovensko mladino.

Naši poslanci so se spopadli v zakonodajnem odboru tudi na obojestrani, ki so prizadeti vsled slabe letine. Naš Jugoslovanski klub je predložil odboru predlog, da mora država v onih pokrajinah, kjer bo primanjlovalo prehrane, osnovati državne prodajalnice v čas slabe letine. Tudi ta predlog naših poslancev je bil sprejet.

O samostojnih poslancih pa nič ni slišati, da bi se kje potegnili na najvišjem mestu za izboljšanje žalostne usode revnejših slojev.

Letos in lani.

Finančni minister je postavil v proračun za leto 1922 509 in pol milijona dinarjev in 1 milijardo 270 in pol milijona kron. Letošnji proračun fin. ministra prekaša lanskega za 103 in pol milijona dinarjev in 85 milijonov kron. (Omeniti moramo, da se vodi ta proračun v dinarjih za Srbijo, v kronah pa za kraje tostran Save ali takozvani „prečanski“ svet, ki se je združil s Srbijo po ujedinjenju SHS-plemen.

Ministrstvo ver ima v proračunu 51 milijonov in pol dinarjev in 120 milijonov K. Letošnji proračun je večji od lanskega za 44 in pol milijona dinarjev in 90 milijonov kron.

Prosvetni minister zahteva za leto 1922 268 in pol milijona dinarjev in 766 in pol milijona K. Potrošil bo 200 milijonov dinarjev in 397 in pol milijona kron več nego lani.

Ministrstvo za notranja dela ima v proračunu 51,719,420 dinarjev in pa 345,340,867 kron. Letošnji proračun tega ministrstva presega lanskega za 36 milijonov dinarjev ter 251 mil. K.

Zunanji minister ima v proračunu 25 milijonov, za 11 in pol milijona več kot lani; pa smo izgubili v tem letu: Baroš, Skader in bajski trikot.

Samo za inozemske poslanike ali diplomate ima zunanje ministrstvo v proračunu 34,312,197 dinarjev in je v tem prekosilo lanske izdatke za 25 milijonov dinarjev.

Ministrstvo za agrarno reformo rači 55,514,979 dinarjev, kar presega lanske svoto za 11 in pol milijona dinarjev.

Ministrstvo za izenačenje zakonov je ustanovljeno na novo in ima za razširjanje centralizma v proračunu svoto 907,540 dinarjev.

Ravnokar navedene številke nudi jo natančen dokaz, kako gospodari — vlada, v katero se se vrinili samostojni bojovniki za staro pravdo.

Državni proračun se torej od lanskega ni nikjer zmanjšal, pač pa še povišal za milijonske svote na račun preobloženih davkoplačevalcev.

Samostojni molčijo o proračunu — kot grob. Ze vedo zakaj!

Gospod Urek

se jezi na naše liste, ker ga napadajo. Gospodu uredniku je poslal celo grozljivo pismo. Torej Urek misli, da se mu godi krivica in da je on sam dostojen. Imeti mora sivo slab spomin, da ne ve več, kakšne surovosti je že sam napisal v „Kmetijski list.“ Slučajno imam nekaj številke tega list-

Drugi dan, praznik Marijinega rojstva, sem si natančneje ogledal še druge dele podzemskih prostorov cerkev Matere Božje in sv. Katarine. — Kake tri metre od prej opisane marmornate zvezde, zaznamujoče mesto rojstva Gospodovega, se kaže kraj, kjer so stale jaslice, in tam blizu stoji tudi oltar sv. Treh Kraljev. Iz te votline naprej se pride še v druge podzemne prostore in sicer v kapelo sv. Jožefa, k oltarju Nedožnih otročičev, h grobovom sv. Evzebija, sv. Pavle in njene hčerke Evstohium in nazadnje k oltarju in v celico našega rojaka sv. Hieronima, ki je tu notri 37 let molil, premišljeval in sv. pismo prestavljal.

Razven nedelje in četrta se obhaja po teh podzemskih prostorih procesija vsak dan ob štirih popoldne in se poje pri rojstnem mestu Gospodovem: „Bethlehem, glej, v tej mali zemski votlini je bil rojen stvarnik nebes; tuka je bil v plenice zaviti, tukaj položen v jasli, tukaj so ga videli pastirji, tukaj ga je pokazala zvezda, tukaj so ga molili Modri, tukaj so ga opevali angeli rekoč: slava Bogu na višavah!“ Procesijo končajo v cerkvi sv. Katarine z lavretanskimi litanijami.

3. januarja (torek): Laško (v društveni dvorani) za ves sodni okraj Laško. Govorila poslanec D. Krajnc.
4. januarja (sreda): Sevnica (pri g. Starkl) za ves sodni okraj Sevnica. Govorila poslanca Skoberne in Krajnc.
5. januarja (četrtek): Brežice (Narodni dom) za ves sodni okraj Brežice. Govorila poslanca Skoberne in Krajnc.
6. januarja (ponedeljek): Kozje (okrajna hranilnica) za vzhodni del kozjanskega okraja: župnije Kozje, Podčetrtek, Olimje, Polje, Buče, St. Peter pod Sv. gorami, Podsreda, Koprivnica in Pilštanj. Govorila poslanca Skoberne ter Krajnc.

10. januarja (torek): St. Vid na Planini (župnišče) za zahodni del kozjanskega okraja: župnije St. Vid na Planini, Planina, Dobje, Prevorje, Zagorje in iz laškega okraja Jurklošter.

Nadaljne okrajne sestanke se objavljajo.

Na okrajne sestanke Kmetijske zveze in Zupanske zveze so povabljeni pred vsem vsi odborniki in odbornice krajevnih kmetijskih zvez in vsi naši župani, občinski odborniki in njih namestniki, ki so že pristopili ali pa nameravajo pristopiti k Zupanski zvezi. Smatrate za svojo dolžnost, da se okrajnih sestankov udeležite, vsak v svojem sodnem okraju! Korist bodo imele občine, ljudstvo in naša organizacija! Brez Vaše poštrevnosti in discipline ni organizacije, brez organizacije ni politične moči, brez politične moči si kmetijsko in delavsko ljudstvo ne bo nikoli zboljšalo svojega položaja! Izredno lepa udeležba že na vseh raynokrat dovršenih izobraževalnih tečajih nas zagotavlja, da bodo okrajni sestanki Kmetijske zveze in Zupanske zveze obilno obiskani. Poleg naših županov, občinskih odbornikov, ter odbornikov in odbornic Kmetijske zveze so tudi drugi naši pristaši povabljeni!

Zupanski tečaj v Celju, ki ga je privedla Zupanska zveza za Slovenijo zadnje nedelje, 18. decembra je uspel res lepo. Udeležilo se ga je nad 100 županov in občinskih odbornikov iz vseh okrajev celjskega okrožja ter gg. poslanci Stanovnik, Krajnc in Skoberne. Tečaj je vodil g. poslanec Stanovnik. Gospoda predavatelja, strokovnjaka, ki ju je poslala pokrajinska uprava, sta predavala o notranjem poslovanju občin in o domovinstvu. Kako srečno sta bili ti dve predavanji izbrani in podani, so pokazala številna vprašanja, ki so jih župani in odborniki stavili na gospoda predavatelja. — Sklenile so se naslednje resolucije: 1. Župani in občinski odborniki, zbrani na županskem tečaju v Celju, zahtevajo od vojnega ministrstva da pošlje v vsak okraj vojaške strokovnjake, ki naj na licu mesta razložijo občinskim funkcionarjem celotno poslovanje v zadevi vojaške evidencije. Pozivamo gg. poslance, da zahtevo podpirajo. — 2. Zahtevamo, da vojaška uprava da občinam vojaške tiskovine brezplačno na razpologo oz. povrne občinam stroške za že nabavljene tiskovine. — 3. Za občinske tajnike, ki so vsled vojaških zadev težko obremenjeni, zahtevamo, da država prispeva občinam s tolikimi zneski, da more tajnika dostojno plačati. — 4. Zupanska zveza za Slovenijo, kot čuvarica pravic občin in občanov protestira proti nameri, da bi se nastavili po občinah državni tajniki. — 5. Pozivamo vlado, da nemudoma prisloži za živili in denarjem prebivalstvu na pomoč, ki vsled suše trpi pomanjkanje. — 6. Vsaka občina naj uvede „Opravilni red“ za svoj občinski odbor. Oddelek za notranje zadeve po krajinske uprave za Slovenijo naprosimo, da izda občinam tozadevna navodila. — 7. Negativna poročila (posebno tedenska poročila glede kužnih bolezni) se naj ukinejo. — Vsi udeleženci so izrazili željo, da bi take poučne tečaje trebalo še večkrat prirediti.

Brežice. Izobraževalni tečaj, ki smo ga imeli zadnji ponedeljek, 19. 1. m. v Narodnem domu, je uspel nad vse pričakovano lepo. Iz vseh župnij brežškega okraja so se ga množično udeležili naši najboljši. Govoril je g. poslanec Skoberne o naših za-

htevah, g. poslanec Krajnc o potrebi združništva, tajnik Krajnc o davkih in napovedi dohodnine in g. žup. Pečnik o časopisju. Pri razgovoru o časopisju smo se kar čudili, ko smo slišali, kako lepe sadove je rodila agitacija za časopisje v Pišecah, oziroma v Ureki: nad 80 novih naročnikov „Slov. Gospodarja“! Udeleženci tečaja so z veseljem sprejeli povabilo, da se dne 5. januarja zopet udeležijo okrajnega sestanka Kmetijske zveze in Zupanske zveze, na katerega so pred vsem povabljeni odborniki in odbornice Kmetijske zveze in naši občinski odborniki in namestniki, pa tudi drugi naši pristaši. Na veselo svidenje dne 5. januarja v župnišču!

Za naše časopise!

Agitacija za naše liste.

Stiri tedne se razvija agitacija za katoliško časopisje. Uspeh je dosedaj naravnost sijajen. Nabiralne pole za naš list smo prejeli dozaj iz 85 župnij. Dobili smo do 3500 novih naročnikov. Naravnost neverjeten uspeh! Posebno delavna so bila naša dekleta. Nobena pot jim ni bila preslaba, nobeno vreme prehudo, Sla so od hiše do hiše in niso mirovala prej, dokler niso pridobile novega naročnika. Pa tudi naši fantje so storili svojo dolžnost. Zaostali pa tudi niso naši mošje in dobre matere in so pridno zbirali naročnine od novih naročnikov! V nekaterih župnijah, kjer so poprej vladali samostojni ali pa socijalni demokrati, je ševilo naših naročnikov neverjetno narastlo. Pišece in Globoko pri Brežicah, kjer je doma poslaničanec Urek, ima do 80 novih naročnikov, Stranice pri Konjicah so bile poprej v rokah samostojnežev in socijalnih demokratov, zdaj smo pridobili v tej župniji 34 novih naročnikov. Dozaj ima ormoška župnija 86, Veržej 29, Čadram 21, Središče 301 Sv. Križ pri Ljutomeru 38, Slovenska Bistrica 62, Smarje pri Jelsah 56 novih naročnikov. Vesele novice prihajajo tudi iz Savinjske doline, posebno iz Griž, Petrovč, Sv. Jurija ob Tab., Luč, Marije Reke, Sv. Petra v Sav. dolini itd. Danes ne moremo vsega tu navesti. Ko bo agitacija zaključena, bomo prinesli popolno sliko agitacijskega dela ter imenoma navedli vse agitatorje in agitatorice — kajti kdor dela za dobro časopisje, dela za Cerkev, dela za sv. vero in dela za Boga ter zasluži, da ga spozna ljudstvo kot svojega prijatelja.

Delo za časopisje še ne sme prenehati. To delo se nadaljuje. Posebno v tistih župnijah, ki nam dozaj niso še vrnile izpolnjenih nabiralnih pol, se morajo naši pristaši z vsa marljivostjo vreči na agitacijo. Zadnji teden v letu se tudi naj bo posvečen delu za dobro časopisje in sicer po celi naši Stajerski. Povsod se bo najti takih ljudi, ki bodo naročili naš list, ako jim ga boš priporočil. Ako je iz 85 župnij prišlo do 3500 novih naročnikov, potem jih mora iz ostalih župnij priti še najmanj 5000. Tako bode število novih naročnikov narastlo na goro. Častna naloga vsakega posameznega našega pristaša je, da širina naš liste in povsod zatira nasprotne! V januarju bomo objavili natančen pregled, kako se je naš list letos nanovo razširil med ljudstvom po posameznih župnijah. Zato pa opozarjamo že danes vse župnije na to, da nam pošljejo čim več novih naročnikov, da bodo v dotičnem seznamu izkazane z visoko številko novih naročnikov!

Vsak naročnik našega lista naj bo agitator zanj. Poglej v svojo bližnjo okolico. Kdo še nima našega lista. Prvi dan, ko utegneš, pojdi k temu ali drugemu sosedu in ga pridobi za list. Pomagaj mu ga naročiti. Teden za pridobivanje novih naročnikov je pokazal, da to delo ni težko in vendar nad vse uspešno. Ali naša stvar ni vredna, da storiš par korakov? Kako so delavni nasprotniki! Morša si obljubil, da boš nekaj storil, pa še vedno odlagaš. Ostani mož-beseda in pojdi na delo za naš list zadnji teden starega leta.

Cenjenim naročnikom! Za leto 1922 stane „Slovenski Gospodar“ celoletno 12 dinarjev ali 48 K, polletno 7 dinarjev ali 28 K, četrletno 4 dinarje ali 4 dinarje ali 16 K. Izven Jugoslavije

pa stane celoletno 25 dinarjev ali 100 K. Naš list naj ne manjka v nobeni slovenski krščanski hiši!

Iz nam nasprotnih strank.

Samostojni vsiljujejo svojo laž brezplačno. Iz raznih krajev dobivamo obvestila, da samostojni pošiljajo cele kupe „Kmet. lista“ na posamezne naslove. Nič ne pomaga, če se ljudje vsiljivea otepavajo in ga pošiljajo nazaj, uprava ga zopet pošlje. Imajo pač veliko denarja, saj je Pucelj prodal vole, konje, in ovce in sedaj izvažajo tudi živino za „dobro valuto“. Mi opozarjamo naše ljudi in vso javnost, da je to še le začetek dela političnih samostojnih kumparij in prevar. Pravečudeže teh veržnikov in kapitalistov boste še le izkusili ob volitvah! Za pridobljene milijone bo veliko plačanih agitatorjev in še več lažnjivega papirja.

Strokovnjaki Samostojne stranke so pravi modrijani. V „Kmet. listu“ z dne 13. oktobra 1921 se poteguje neki M. Malovič za odpravo praznikov. — Tamkaj piše: „Se nadalje zapovedani prazniki so: Sv. Trije Kralji, Svečnica, Mar. Oznanenje, Veliki ponedeljek, Kristusov Vnebohod, Binkoštni ponedeljek, Mali Smaren in tudi sv. Jožef kot deželni patron Kranjske.“ — Odkod ima neki ta gospod Malovič te praznike? Osem jih je naštel, pa zadel je samo pri treh: Sv. Trije Kralji, sv. Jožef in Kristusov Vnebohod. — Drugi izmed naštetih nobeden zdaj več ni zapovedan. Kmet ali obrtnik gosp. Malovič pač ni, ker vsak naš kmet ali obrtnik ve, da ne sme delati, in da gre k sv. maši tudi še ob sledečih, res zapovedanih praznikih: Novo leto, sv. Rešnje Telo, sv. Peter in Pavel, Veliki Smaren, vsi svetniki, Brez madežno Spočetje in na Božič. Torej je g. Malovič zopet en samostojni strokovnjak. Če praznikov ne zna naštet, ko bi vsaj pogledal v koledar, ali pa, še bolje — bil tiho v teh stvareh. Slaba nam bo predla, če bodo odločevali pri nas taki strokovnjaki!

Matija Gubec, ki se je nekaj boril za stare pravice slovenskega in hrvaškega kmeta, je silno veliko trpel: v Zagrebu so ga posadili na začrnelo prestol, in na glavo so mu pritiskali razbeljeno krono. In tako je povsod, Provoboritelj za kakšno stvar nimajo nobenega dobička, ampak le delo in trpljenje, če so le kolčekaj poštenji. Samo slovenski samostojni „Gobci“ znajo drugače. Samo osem jih je izvoljenih, pa že imajo ugodnosti, kakor nobena druga stranka: Vošnjak je poslanik, Pucelj minister, Urek pod predsednik zbornice. Vsak, kdor to premisli, bo rekel: Ne, to pa ne gre po pravici. Samostojni poslanci se nič ne trudijo, ne borijo, razen za svoj dobiček in za svojo čast. Ubog! samostojni in socijaldemokratski volilci! Oni mislijo in upajo, da je njihovim voditeljem res kaj za kmeta in delavca. Volilci čakajo, poslanci pa se bratijo z liberalci in drugimi kapitalisti. Ali ni bolje, da smo vsi verni in treznomisleči državljani iz vseh stanov združeni v močni ljudski stranki?

Samostojni blagoslov. Mali domači obrtnik iz mariborske okolice nam piše: Veste, kako sem jaz slavil obletnico volitev v ustavotvorno skupščino? Dobil sem listek, da moram plačati 22.000 K davka. Plačal sem že 9600 kron. Na davkariji so mi rekli, da je že vse poplačano, a sedaj še ta pozdrav. Obrt mi nese komaj toliko, da preživim sebe in svojo družino. Za posestvo sem dal pred leti 11.500 K, a davka imam letos okoli 32.000 K. Če moram to plačati, moram iti s culico s trebuchom za kruhom! Mermolja je lansko leto na shodu Samostojne vpil „Ce boste nas volili, vam bomo davke znižali!“ Kmetje in obrtniki, ki smo volili Samostojno, ali vidimo sedaj, kaj dela z nami samostojno-liberalna vlada. Se kožo nam bodo drli, sebi pa žepce polnili!

Tedenske novice.

Tajništvo Slov. ljudske stranke želi vsem somišljenikom in delavnim zaupnikom vesel in srečen Božič.

Duhovniške vesti. Dekanom je ime-

novan č. g. župnik od Št. Lenarta v Sl. gor. Janžekovič. Duhovnim svetovalcem sta imenovana č. g. zaverški dekan Anton Podvinski in č. g. Miro Volčič, župnik v Breznu ob Dravi. Minulo soboto je bil pokopan č. g. župnik iz Puščave Ivan Vedečnik.

Nevarno je obolel prof. dr. Karel Verstovšek v Mariboru. Delavnemu možu želimo, da kmalu okreva.

Solski sveti, krajni in okrajni, oglasite se! Članek „Starši pozor!“ v zadnji številki našega lista je razkril, kako hoče višji šolski svet v Ljubljani odpraviti verski pouk v šoli in šolarske maše v nedeljo in med tednom. Ali naj molčimo na to ostudno izzivanje prve šolske oblasti v Sloveniji? Ali so ti gospodje slepi, da ne vidijo, kako se dandanes širijo pokvarjenost, goljužja, tatvina, nenravnost? Ali bodo ljudje boljši brez verskega pouka, brez službe božje? Da to ni mogoče, more videti vsak pameten človek. Ne pustimo si torej jemati najdražjih svetinj: verske vzgoje in službe božje pri naši šolski mladini. Krajni in okrajni šolski sveti, pa tudi občine, zganite se! Pri prvi seji sklenite protest proti temu pogubnemu sklepu višjega šolskega sveta. Oglasite se vsepovsod! Ti protesti naj bodo glasna priča vsemu svetu, da Slovenci nočemo brezverske vzgoje, ki bi nas prav kmalu upropastila, med tem ko nam je verska vzgoja mladine ohranila naš obstanek do sedaj. Proteste vposlajte tajništvu Slov. kmetijske zveze v Mariboru ali v Celju. Bodo mo odločni in neustrašni, kakor so katoličani v drugih državah.

Napovedi za dohodnino za l. 1921, t. j. za dohodke in izdatke 1921 napravite čimprej sicer vam po zakonu lahko poljubno predpišejo dohodnino. Napoved napravite kar na navadni poli papirja. Zaupnike SLS prosimo, da gredo našim ljudem na roko.

Pritožbe županov. V zadnjem času dobivamo pritožbe, da se na mariborskem okr. glavarstvu zelo neprijazno in neokusno postopa z g. župani. Na primer: kmetijski župan pride v zelo nujni zadevi peš več ur daleč v Maribor. Ima mnogo opravkov. Pride na glavarstvo in prosi vstopa h k temu poročevalcu ali g. glavarju. Dosedaj je bilo običajno, da so župani vsak čas, kadar so bili uradniki ali g. glavar v uradu, smeli k njemu. — Nedavno pa so odredili, da mora župan ravno tako čakati in priti le v kratko odmerjenem času h g. glavarju. Tudi o načinu, kako se s kmetijskimi župani postopa, smo dobili utemeljena pritožbe. Upamo, da bo g. glavar to odpravil.

Krščanska zavest se vedno bolj kaže med našim ljudstvom. To svedoči posebno dejstvo, da po vseh župnijah nabirajo za nove zvonove. Tako so n. pr. pri Sv. Martinu pri Vurbergu v kratkem času nabrali zavedni možje nad 200.000 K za nove bronaste zvonove. V nabiranju prostovoljnih darov tekmuje staro in mlado, Slov. ljudstvo je še hvala Bogu v jedru zdravo in pošteno. Ni ga še okužil pogubonosni profikrščanski evangelij. Samostojne, demokratov in rdečkarjev.

Zvonolivarna inženirja Bühla v Mariboru je dobila zadnji čas toliko naročil za nove zvonove, da mora razširiti svojo obrt. Celo iz Hrvaške naročajo zvonove v Mariboru. Popolnoma izgotovljen bronasti zvon stane 1 kg 150 do 160 K. V župnijah, kjer zbirajo darove za zvonove, se naj ravnajo približno te cene.

Mnogo iskrenih pozdravov in čestitk za božične in novoletne praznike pošiljajo našemu uredništvu in našim cenj. naročnikom in čitateljem naši vrli katoliški slovenski mladeniči-vojaki, ki služijo v vojakah v 10. pešpolku, 3. bataljon, 1. četa v Podgorici v Crni gori, oni, ki služijo v Peči v Albaniji, mladeniči-vojaki iz Gruža v Dalmaciji ter mladeniči iz Stare Srbije. V imenu Vaših sorodnikov, prijateljev in znancev Vam kliče Vaš stari znanec in prijatelj „Slov. Gospodar“: Bodite prsreno pozdravljeni, vrli mladeniči-vojaki, vesele božične in novoletne praznike. Na veselo svidenje v mili nam Sloveniji!

Zopet velik požar. V soboto, 17. decembra ob 6. uri zvečer je izbruhnil požar v poslojpu posestnika Miha Iglarja p. d. Pečnik na Janževem vrhu pri Selnici ob Dravi. Pogorelo je v nekaterih urah vse do tal. Na Da-

Vesele božične praznike

želita uredništvo in upravništvo „Slovenskega Gospodarja“.

M. G.

Želja.

(Critica).

Vstopil sem v zatohlo, s soparo prenasličeno sobo, ki je bila ruskim ujetnikom nakazana kot bivališče.

Raz stropa viseča, zakajena in brleča svetilka je za silo razsvetljevala uborne stene. V sredini so sedeli možakarji — bilo jih je menda pet — okoli male železne peči in — kvartali. Igrali so tiho. Nič kričavega nisem našel v obnašanju teh postavnih sinov južno-ruskih nižin. Nehote sem se spomnil takozvane „mora-igre“, ki je med Italijani tako priljubljena, in primerjal zlobudravo vzklikanje potomcev slavnega Rima s hladno, dostojanstveno resnoboštvijo širokogrudnih Rusov.

Ob levi steni se je nahajalo ležišče za dvanajst oseb. Med ujetniki, ki so bili vodstvu veleposestva dodeljeni za opravljanje gospodarskih poslov, je bil tudi tesar in ta jim je iz lesenih odpadkov in starih desk napravil zasilna ležišča, tako da jim ni bilo treba ležati na betoniranih tleh.

Na slami, med raztrganimi odejami in smrdečimi cunjami, je ležal na smrt bolani Ivan Panasenka. Stopil sem bližje. Bil je vzor orjaško vzraslega Rusa. Zagrabila ga je neizprosna jetika; težko je sopal in od časa do časa je s svojim srepim pogledom premoril tovariše, zakajeno svetilko,

vlažna stena, na to pa je zopet zatisnil oči, kakor da bi spal... Mislim sem si, da najbrže sanja. O plodnih poljanah Južne Rusije, o bogatih pšeninih žetvah v tavrski guberniji, o svoji mladi ženi in o nežnih otročičkih...

Njegovo enakomerno dihanje me je uverilo, da je zaspal.

Pristopil sem skupini zamišljenih kvartačev. Stirje so igrali, Sergij pa jih je „kibiciral“ in spremljal igro s svojimi napol šaljivimi, napol zbadljivimi opazkami. Kadili so cigarete najslabšega izvora, Dim mi je legel na pljuča in čutil sem, kako me je sklelo v dihalniku. Na vprašanje, zakaj se ne ozirajo na bolanega tovariša, ki duma gotovo ne more prenašati, mi je odgovoril ravnodušni Sergij: „Le poglej, kako hlastno požira peč male oblačke dima; Ivanu ta dim gotovo ne škoduje. Ko bi dobival malo boljše hrano, bi nikdar ne bil tako shujšal.“ Na to je obrnil vso svojo pozornost e-nolični igri. Naposled sem se tudi jaz zatopil vanjo, čeprav je nisem razumel. Sedeli so na slamnjači, katere je bila razgrnjena tik pred pečjo. Lepi možje so bili. Močne rasti, zagorelih obrazov, širokih hrbtov in mišičastih rok. Ugajale so mi zlasti izrazito moške poteze v njihovih obrazih in

nenavadno odkriti pogledi iz takih očii, kakor jih je imel orjaški Sergij.

Luč je pričela umirati, kazalci žepnih ur so se približevali 9. uri; napočil je čas, ko se je prišel avstrijski stražnik prepričevati o polnoštevilnosti svojih ljudi.

Na ležišču pa je Ivan Panasenka trdno zaspal. Njegovi tovariši so mi pripovedovali, da ga je v preteklih nočeh neusmiljena vročnica trpinčila celo do ranega jutra. Govoril je baje o vrnitvi v domovino; v duhu je hodil po ulicah rojstne vasi Mihajlovke, orajal, priganjal ljubo živinico, pozdravljaj ženo in otročičke, dihal topel zrak ki ga prinašajo vetrovi Črnega morja... Gojil je samo eno srčno željo: Le enkrat bi še rad videl svojo domovino prostrane njive, svojo ženo in otročičke in sorodnike... Sleher na njegovih misli je veljala domovini, „matuški Rossiji...“ Ko je zbolel je samotaril v zatohli sobi, kajti njegovih tovariši so se porazgubili po vsakdanjih poslih, on pa je razmišljal o svoji žalostni usodi. Ni se udajal nikakim nadam, dobro je vedel, da ne bo nikdar več videl Dnjepra, ne Črnega morja. Kakor senca se je plazil iz kota v kot, gledal skozi okna, razmišljal in si brisal svetle solze, ki so se mu vlivale po obrazu.

Reslovil sem se prijateljsko in odšel. Neko neznano soditje me je vlekel k tem revežem, ki so delali kakor črna živina, dobivali malo hrane in sanjali o vrnitvi v svojo domovino. To sem ugotovil, ko sem stopil v mrzlo zimsko noč.

Iz sobe je zadonel ubrani zbor mojih ruskih prijateljev. Vsak večer so zapeli kakšno cerkveno pesem. Kako pretresljiva je bila ta pesem! Zdelo se mi je, da slišim mogočnega spev Črnega morja odmevati v soleskah častiljivega Kavkaza. Zalostna je bila pesem teh nesrečnih sinov ruskega naroda in vendar je mestoma izražala upanje v boljšo bodočnost. Nobena pesem ni tako globoko segala v mojo dušo kakor ti priprosti, vurobni in pretresljivi akordi, ki so izvirali iz studencev brezprimerne ljubezni napram domovini. Kakor zamaknjen sem stal, dokler me ni objela grobna tišina. Hitrih korakov sem hitel proti domu. Na obzorju se je vrnila zvezdica. Zimska noč je razgrnila svoje skrivnostne pajčolane, ivje se je leketalo v mesečini. Nekje v daljavi je lajal hripav pes...

Drugo jutro sem izvedel, da se je Ivan Panasenka preselil v večnost. Njegova srčna želja se ni izpolnila.

vanuš Golec:

Tirolski medved.

(Spomin iz vojne.)

V eni do smrti nezabno ostri zimi v letih 1914 na 1915 se je boril tretji avstrijski kor z Rusi v karpatskih gozdovih Moj 97. pešpolk je prezebal in zmrzoval po nepregledno obsežnih snegih severno od Bardijova (Bartfeld).

Bila pa je tedaj pri našem polku lepa navada, da smo se shajali častniki v manjših grupah po večerih pri bataljonskih komandah, kjer smo si pri odprtem ognju odgrevali od mraza premrle ude, pili čaj in preganjali dolgovozno dolgočasno nočno temo s pripovedkami iz življenjskih doživljanj posameznikov.

Tudi jaz sem bil vabljen na tak čajni večer k drugemu bataljonu. Ob določeni uri smo se sestali pri gosp. poveljniku bataljona v podzemeljski postojanki in po turško posedli krog naše skoro edine zabave — ognja. Zabuđali smo se po vojaški navadi v ogenj molče, le tu in tam je kateri — pljunil v žrjavico, da je glasno zacvrkalo...

To brezmiselno buđanje v plamen in cvrkanje pljunkov je najprej presedlo majorju, ki me je dregnil s kolenom in mi pokazal v kot postojanke s pripombo:

„Glej ga, kolovrat tirolski, stoji kot prekla ob fižolovem grmu, še prisede ne k nam, ta štor onemeli.“

Na to majorjevo opazko smo vsi pogledali v kot, kjer se je tiščal visoko zravnane postave make zmrznjene zemlje naš polkovni kadet zastavonoša 97. pešpolka — Tirolec pismenega raziva Holobauer.

Naš banderski kadet je bil za do bro glavo višji kot vsak drug zemljan našega polka. Baš radi njegove telesne dolžine so ga postavili za zastavonošo, da bi naše „slavno“ bojno znamenje na dolgem kolcu in še v rokah njegove orjaško vzrasle postave vihralo nad vsemi glavami 97. tržaškega

pešpolka. Mož je bil torej velikan na dolžino, duševno dobrohoten tovariš in dičila ga je med tržaškimi blebatači po tirolsko umerjena redkobesednost. Na vprašanja je odgovarjal po evan-geljsko z: da in ne. Sicer pa se je držal premišljeno molčeče kot hrvaški Bog.

Kot zastavonoša je romal v mescu od polkovnega štaba do vsakega bataljona, da se je na ta način ukvarjal z varuštvom zastave v dobi enega mesca celi polk.

Tako sem naletel na našega Holobaura (Slovenci smo mu rekali: lesen kmet) tudi pri komandi drugega bataljona, kjer se ravnokar omenjenega večera niti prisesti ni maral k ognju, da bi bil vsaj molče pljuval van.

Je že bil tako od narave skop s svojimi besedami.

Pri majorjevi opazki o štoristem zastavonoši smo vsi zasadiili svoje oči v njegovo nebotično dolžino, major me je zopet dregnil in pošepetal:

„Tebe ima rad, vprašaj, vprašaj ga: Zakaj nosi obvezo na glavi?“

Do majorjeve opozoritve niti opazil nisem, da je kadet obvezan, sem vstal, ga prijel za roko, ker mu pod pazduho nisem segel in ga potegnil k ognju. Častniki krog ognja so se začeli pritajeno muzati in mu prigovarjati, naj prisede in vendar meni zupa, kako in kaj je s tajnostjo njegove prerablane glave.

No, kadet je res prisedel k ognju, obšel s očmi radovedno obsede, vzdihnil s tirolsko običajnim „Ah, ja!“ in rkel:

„Majorju sem že moral povedati doživljanj z obvezo, pa bom še vam, g. kurate na ljubo, ako me ne boste po navadi italijanske blebetavosti raztrosili in osmešili pri polku.“

Objubili smo nogo i povesti molččnosti na častniško besedo, začeli sr-

kati čaj in čakali na otvoritev zapaha kadeovega sicer privzdiga nevajenega jezika.

Naš Holobauer je porinil navzdol spodnjo čeljust, ki mu je segala pri reškem govorjenju daleč nad zgornjo, da si je zabijal lastne besede v nos. in začel svoj vojni doživljanj, ki ga je pa onega večera pri našem polku kljub zasigurni molččnosti na častniške besede prekrstil v — tirolskega medveda!

Kadet zastavonoša je začel svoj prvi in menda tudi zadnji omenkavredni vojni doživljanj tako-le:

„Pri prvem bataljonu sem bil preč tedni na šteri z zastavo. Seveda, pač nisem nič drugega delal, kakor položav tik zastave, ker je to moje edino ou polka odkazano mi opravilo. — Basičonskemu komandantu ni dala maru moja pažnja na bandero, vedno mi je predbacival brezdelnost in lenobo na državne stroške. Nekega zgodaj popoldne pa mi pravi: „Vi, banderski kadet, gotovo še niste bili od svojega rojstva do danes na prav nočni patruli pred resnim sovražnikom.“ Sem mu pokorno odkimal, naka sem dobil iz njegovih ust povelje: „Rusi so pred nami precej daleč in li so naletelo na nje, ako bi kdo šel navzgor po našem gozdu, potem navzdol in bi jih iztaknil nekje na porobku drugega hriba. Vi, gospod kadet, si sedaj vzamite enega kaprola in pa enega moža in pojdite po tem našem gozdu navzgor in se v prvo dolino vsaj enkrat v življenju tako daleč — pred sovražnika, da mi boste lahko javili: Kod približno so se razpostavili pred nami Rusi.“

Tako se je glasilo povelje, gospod komandant je zamahnil z roko na odhod, vzem sem v roke palico, si izbral kaprola in moža, začeli smo gabati po

snegu v gozdu navzgor. Sneg je bil pred 14 drevi še precej nizek, da pa ni bila ravno prenaporna, a precej daljšo je bilo predno smo prisopihali na greben tega prvega hriba, ki je grad bati.

No, čespevši na vrh, smo videli pred nami navzdol samo globok jarek na drugo stran pa v drugi hrib sploh ni radi megle. Vsi trije smo se odpočivali, jaz sem se oprl ob smreko, se zamislil in doznal: Komandant me je sploh potegnil s celim patrolskim poveljem. Ako neki naj doženem v f magli ruske postojanke, ki so bogzna tje na drugem hribu.

Da se nisem pri tem spoznanju takoj obrnil in vrnil nazaj k polku, sta bila vzrok kaprol in mož, kojima je dal g. bataljonski poveljnik isto povelje kot meni.

Močivo pač ne sme vedeti, sem me nil, da me vleče višji, pa sem odpravil moža v grabo z izgovorom, da sem bom sam spustil v jarek malo bolj na levo, a se bomo zopet dobili tukaj nekje na vrhu čez eno uro. Krenil sem po grebenu na levo, kaprol in mož pa naravnost pred mano navzdol.

Vojaka patrulerja sta mi izginila kmalu izpred vidika, gabal sem po gozdnem grebenu kar naravnost na levo. Veter je močno potegnil preko drevesnih vrhov, debeli sneženi kosmiči so na gosto zakolobarili v zraku in se zavrteli proti tlom. Megla se je še bolj neprodirno zgostila, burja je krunila svojo karpatsko mrzlo pesem, in na gosto je začelo snežiti... Pri pisku snežene burje sem bil prav vesel, da sem si po pametnem preudarku prihranil pot v jarek in sklenil, da počekam patrulerja prav na licu mesta, kjer smo se ločili. Pritisnil sem se k debeli debele jelke, vtaknil roko v žep in bil mnenja: Kako neumno se je potikati po teh zasneženih gozdo-

STENSKI KOLEDAR

ZA LETO
1922

TISKARNE
SV. CIRILA
V
MARIBORU

Januar		Februar	
N 1	Novoletno, Obraz Gosp.	S 1	Ognjeslav
P 2	Ime Jezusovo	O 2	Srečnica
T 3	Genovefa	P 3	Blaž (Vlah)
S 4	Ti, škof	S 4	Veronika
S 5	Telesfor	N 5	5. po razgl. Gosp.
S 6	Sv. Trije kralji	P 6	Dorotheja
S 7	Zdravko	T 7	Ronuaid
N 8	1. po razgl. Gosp.	S 8	Janez Matha
P 9	Julijan in Bazilisa	C 9	Apolonija
T 10	Pavel	P 10	Šolastika
S 11	Božidar	S 11	Prik. D. M. L.
C 12	Ernest	N 12	1. predpustna
P 13	Veronika	P 13	Katarina od Ričl
S 14	Srečko, Veselko	T 14	Zdravko
N 15	2. po razgl. Gosp.	S 15	Vitimir (Sigfrid)
P 16	Marcel	C 16	Julijana
T 17	Zvonimir	P 17	Donat in tov.
S 18	Sv. Petra stol v R.	S 18	Simeon
C 19	Kanut	N 19	2. predpust. Julijan
P 20	Fabijan in Bošt.	P 20	Eleverij
S 21	Jana (Neža)	T 21	Eleonora
N 22	3. po razgl. Gosp.	S 22	Stol sv. Petra v A.
P 23	Zaroka M. D.	C 23	Peter Damij.
T 24	Timotej	P 24	Božidar (Matija)
S 25	Izpreob. Pavla	S 25	Valburga
C 26	Polikarp	N 26	3. predpustna
P 27	Janez Zlatoust	P 27	Baldomir
S 28	Julijan	T 28	Pust. Roman
N 29	4. po razgl. Gosp.		
P 30	Martina		
T 31	Peter Nol.		

TISKARNA
OPREMLJENA Z NAJNOVEJŠIMI ČRKAMI,
OKRASKI, STROJI IN STAVNIMI STROJI

Marec	
S 1	Pepehnica
C 2	Štefanij
P 3	Kuagunda
S 4	Kazimir
N 5	1. postna. Agapeta
P 6	Fridolin
T 7	Tomaz Akvinčan
S 8	Janez od Boga
C 9	Franciška R.
P 10	40 mučencev
S 11	Heraklij, Cozim
N 12	2. postna. Budislav
P 13	Rozina
T 14	Matilda
S 15	Klement, Marija
C 16	Hilarij in Tacijan
P 17	Jedert, Patricij
S 18	Ciril Jeruzalemski
N 19	3. postna. Jožef, Z. M. D.
P 20	Srečko in tov.
T 21	Enedikt
S 22	Euvecut
C 23	Viktorijan
P 24	Gabrijel nadang.
S 25	Oznanj. B. D. M.
N 26	4. postna.
P 27	Rupert
T 28	Janez Kapistran
S 29	Ciril
C 30	Angela
P 31	Modest

April	
S 1	Hugon
N 2	5. postna (tiha)
P 3	Rikard
T 4	Izidor
S 5	Vinko Ferer
C 6	Felicita in Perpet.
P 7	Marija VII. žalosti
S 8	Blaženka
N 9	6. postna (ovetna)
P 10	Mehilida
T 11	Leon I. papež
S 12	Sava, Radovan
C 13	4. Veliki četrtek
P 14	2. Veliki petek
S 15	Velika sobota
N 16	Velika noč
P 17	Velikon. ponedeljek
T 18	Apolonij
S 19	Leo IX., Erna
C 20	Marcelin
P 21	Anzelm
S 22	Peter in Kaj
N 23	1. povelik. (bela)
P 24	Fidel Sigm.
T 25	Marko
S 26	Klet in Marcel
C 27	Bogoljub
P 28	Pavel od križa
S 29	Peter
N 30	2. povelik. Katarina

Maj		Junij	
P 1	Filip in Jakob	C 1	Juvenoj
T 2	Atenazij	P 2	Marčetin, Melica
S 3	Najdba sv. križa	S 3	Klofida
C 4	Čvetko	N 4	Brigida
P 5	Pij V.	P 5	Binč, ponedeljek
S 6	Janez pr. lat. vr.	T 6	Norbert
N 7	3. povelik. Stanko	C 7	Božidar
P 8	Prik. Mihaela nad	P 8	Medard
T 9	Budislav	P 9	Primož in Fel.
S 10	Izidor	S 10	Marjeta
C 11	Mamert	N 11	1. povelik. Sv. Trojica
P 12	Pankracij	P 12	Janez Pak.
S 13	Servaacij	T 13	Anton Pad.
N 14	4. povelik. Bonifacij	S 14	Bazilij
P 15	Zofija	G 15	Sv. Krištof Telo
T 16	Janez Nepomuk	P 16	Franc. Rogas
S 17	Paskal	S 17	Bratohjub (Adolf)
C 18	Vestancij	N 18	2. povelik. Srečko in F.
P 19	Celestin	P 19	Bogdan
S 20	Bernardin	T 20	Silvrij
N 21	5. povelik. Srečko	S 21	Vekoslav
P 22	Jela	C 22	Pavlin
T 23	Deziderij	P 23	Sreče Jezus, Zdenka
S 24	Marija D. p. kr.	S 24	Roživoje Jan. Krst.
C 25	Kristinov vnoš.	N 25	3. povelik. Viljem
P 26	Flip Neri	P 26	Ivan in Pavel
S 27	Magdalena	T 27	Ladislav, Hema
N 28	6. povelik. Avgust	S 28	Višojan
P 29	Veljko	G 29	Peter in Pavel
T 30	Ferdo	P 30	Sponin sv. Pavla
S 31	Angela		

TRGOVINA
PAPIRJA, TSKOVIN, ŠOLSKIH IN PISAR-
NIŠKIH POTREBŠČIN TER DEVOCIONALIJ

Julij		Avgust	
S 1	Presv. Rešnjakri	T 1	Vezi Petra, Nada
N 2	4. pob. Obisk M.D.	S 2	Porcijunkula
P 3	Heliodor	C 3	Najdba sv. Stef.
T 4	Urb. Berta	P 4	Dinko, Neda
S 5	Ciril in Metod	S 5	Marija D. Snežna
C 6	Mirosljub	N 6	9. pob. Gosp. izpr.
P 7	Vilbald	P 7	Kajetan
S 8	Jelislava	T 8	Milan
N 9	5. pob. Veronika	S 9	Roman
P 10	Ljuba, Bogumil	C 10	Lavrencij
T 11	Pij I., papež	P 11	Suzana
S 12	Mohor in Fortunat	S 12	Klara
C 13	Marjeta	N 13	10. pob. Hipolit. K.
P 14	Bonaventura	P 14	Evzebij
S 15	Vladimir	T 15	Vasohod D. M.
N 16	6. pob. Škap. D.M.K.	S 16	Rok
P 17	Aleš, Daroslava	C 17	Miron, Mira
T 18	Miroslav, Jelica	P 18	Jelena
S 19	Zora, Vinko P.	S 19	Ludevik
C 20	Marjeta	N 20	11. pob. Bernard
P 21	Danko, Olga	P 21	Ivana Franciška
S 22	Marija Magdalena	T 22	Timotej
N 23	7. pob. Apolinar	S 23	Zdenko
P 24	Kristina	C 24	Baro (Jernej)
T 25	Radko, Jaša	P 25	Ludevik
S 26	Ana	S 26	Cehrin
C 27	Rastislav	N 27	12. pob. Jožef Kalak.
P 28	Vladko	P 28	Avguštin
S 29	Marta	T 29	Obgl. Jan. Krst.
N 30	8. pob. Abdon i. S.	S 30	Roza Limanska
P 31	Ignacij Loj.	C 31	Rajko

KNJIGARNA
ZALOŽENA Z VSEMI ŠOLSKIMI KNJIGAMI
TER LJUDSKIMI IN STROKOVNIMI SPISI

VESELO NOVO LETO

1922
ŽELI

TISKARNA
SV. CIRILA
V
MARIBORU

September	
P 1	III. Verona
S 2	Štefan
N 3	13. pob. Evfemija
P 4	Rozalija
T 5	Blagoslav
S 6	Hermogen
C 7	Bronislava
P 8	Rejstvo M. D.
S 9	Korbinijan
N 10	14. pob. Miklavž
P 11	Prot in Hilasint
T 12	Imo Marije Dev.
S 13	Netburga
C 14	Povišanje sv. kr.
P 15	7 žalosti M. D.
S 16	Ljudmila
N 17	15. pob. Lambert
P 18	Jožef Kupertin
T 19	Jenko
S 20	+ Evstahij
C 21	Matej (Božidar)
P 22	+ Mavricij
S 23	+ Tekla
N 24	16. pob. Rupert
P 25	Kleofa
T 26	Ciprijan in Justina
S 27	Kozma in Dem.
C 28	Venceslav
P 29	Mikael
S 30	Medo, Jerko

Oktober	
N 1	17. pob. Remigij
P 2	Angeli varhi
T 3	Evald
S 4	Francišek Ser.
C 5	Velimir
P 6	Brunon, Vera
S 7	Rožanov. praznik
N 8	18. pob. Brigita
P 9	Dionizij
T 10	Francišek B.
S 11	Nikazij
C 12	Maksimilijan
P 13	Slavoljub
S 14	Kalist
N 15	19. pob. Terezija
P 16	Gal, Maksima
T 17	Jadviga
S 18	Luka
C 19	Peter Alk.
P 20	Janez Kanc.
S 21	Uršula
N 22	20. pob. Kordula
P 23	Janez Kapistran
T 24	Rafael nadang.
S 25	Krisant, Darija
C 26	Evarist
P 27	Sabina
S 28	Simon in Juda
N 29	21. pob. Narcis
P 30	Klavdij
T 31	Volbenk

November		December	
S 1	Vseh svetnikov	P 1	Nar. ujedinj. SRS.
C 2	Vseh vernih duš	S 2	Bibijana
P 3	Krstivoj, Viktorin	N 3	1. adv. Francišek K.
S 4	Dragotin, Živan	P 4	Barbara
N 5	22. pob. Caharija	T 5	Sava
P 6	Lenart	S 6	Miklavž
T 7	Angeljko	C 7	Ambrož
S 8	Bogomir	P 8	Brezmad. sp. D. M.
C 9	Božidar	S 9	Peter For.
P 10	Andrej Avelin	N 10	2. adv. Loret. M. B.
S 11	Davorin, Mena	P 11	Damaz
N 12	23. pob. Martin	T 12	Sinezij
P 13	Stanislav Kostka	S 13	Lucija
T 14	Jozafat Kunc.	C 14	Dušan
S 15	Lavoslav	P 15	Kristina
C 16	Otmari, Edmund	S 16	Cedomila
P 17	Gregorij, Zmagosl.	N 17	3. adv. Lazar, Berta
S 18	Odon	P 18	Gracijan
N 19	24. pob. Elizabeta	T 19	Nemecij
P 20	Srečko Valeški	S 20	+ Liberat
T 21	Darovanje M. D.	C 21	Tomaz
S 22	Cecilija	P 22	+ Demetrij
C 23	Milivoj	S 23	+ Zmagoslava
P 24	Janez od križa	N 24	4. adv. Adam i. Eva
S 25	Katarina	P 25	Božid. Rejstvo G.
N 26	25. pob. Konrad	T 26	Štefan
P 27	Virgil	S 27	Janez Evang.
T 28	Eberhard	C 28	Nedolžni otroci
S 29	Saturnin	P 29	Tomaz
C 30	Andrej, Justina	S 30	David
		N 31	V osmini Božica, Silv.

KNJIGOVEZNIKA
IZVRŠUJE VSA V SVOJO STROKO SPA-
DAJOČA DELA HITRO IN PO NIZKI CENI

Ribje olje in emulzija od njega

se dobi
v novi lekarni pri „sv. Anehu“.
Maribor, Glavni trg 20, v hiši And. Mayer.
1-3† 693

Ako hočete dobro po zmerni ceni in hitro narejeno obleko nabavite si isto pri tvrdki

RUDOLF NIEFERGAL v Mariboru,

Koroška cesta štey. 1.
Istotako se priporoča prečast. dahovščini hitra in dobra izdelava talarjev in oblek. Lastna krojačnica!
Nadalje se dobi dobro manufakturno blago, moško in žensko sukno, barhenti, platno, pletenine, posteljne odeje, koci, hlače, perilo i. t. d. Zaloga ovratnikov in manšet iz celuloida. o-o
Zmerne cene! 694 Točna postrežba!

DOBRO IN PO CENI

kupite edino pri tvrdki
Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.
Zimsko perilo, obleke, klobuke, čevlje, dežnice, copate, nogavice ter razno galanterijsko blago.
Najceneje! 1-842 Solidno!

Somišljeniki, zbirajte za sklad KZ!

Vabilo na redni občni zbor Posojilnega društva za župnijo Sr. Ana v Slov. gor. dne 28. t. m. ob 8. uri sjutraj v Posojilniških prostorih s navadnim dnevnim redom. Ako bi ta zbor ne bil sklepše se vrši eno uro petneje drag občni zbor, ki pa bo sklepšen ob vsakem številu udor.
Na prodaj bela, vkoro nitjena smaralca, ki močno rodi in rada raste v vsaki zemlji, ne rabite galice in ne žvepla. Nasroč te tnkoj, ker trte bodo pošle. Cena komadu 2 K. Za vprašanje ali odgovor se morajo priložiti znamke. Grabar Alojzij, trtnar, Zaserce p. Našestro. Juršinci pri Ptuj. 2 2 849

Cepijene trte vseh boljših vrst in tudi necepljeno šmarnico, se dobi zopet pri Antonu Slodnjak, trtnar, p. Juršinci pri Ptuj. 3-10 800
Lipov les (plohe) kupi padobar Iva Sejd v Mariboru, Cankarjeva ulica 26. 2-8

Proda se dobro uglasena 8 vrstna harmonika na 12 basov, nadalje dražinski gramofon s 27 ploščami pri Andreju Anderlah v Cerovu št. 47, Rogaska Slatina. 2-2 828

Darujte za KZ!

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/1. — Telefon 311. — Brzejavi: Gospobanka.

Centra: Ljubljana. Podružnice: Đakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost z Sveopće Zanatlijske banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednosne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borske transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Tisoče ljudi v vseh deželah uporabljajo že 25 let prijetno dišeč **Feller-jev „Elsafluid“ kot kosmetikum**

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistečega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kod krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštino za vsa koga: 3 dvojinate ali 1 specialna steklenica 48 K.

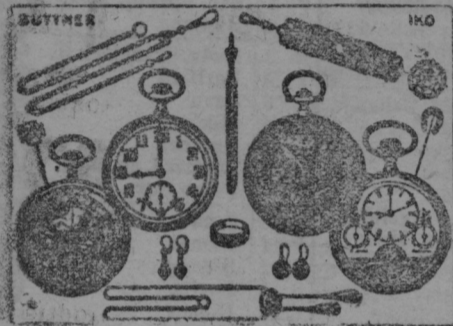
ZA PRODAJALCE: 12 dvojn. ali 4 špec. steklenice 168 K, 24 dvojn. ali 8 spec. steklenice 280 K, 36 dvojn. ali 12 spec. steklenice 394 K. **POSTNINE PROSTO** na Vašo pošto. Kdor denar naprej, pošlje dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliž za kurja očesa 5 K in 750 K; Elsa mentolni klinčič 12 K; Elsa posipalni prašek 11 K; Pravo Elsa ribjo olje 85 K; Elsa voda za usta 36 K; Elsa kolonska voda 41 K; Elsa šumskimiris 41 K; Glycerin 6 in 30 K; Lysol, Lysoform 30 K; Kineski čaj 3 K; Elsa mrčesni prašek 15 K; Štrup za podgane in miši po 8 in 12 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Štubica donja, Elsa trg 341 Hravaško. 741 a

Vaša želja

imeti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si preskrbite uro iz znane urarske tvrdke

SUTTNER.

Prihranite si popraviljanja in jezo. **NAJFINEJSE URE** iz nikla, srebra, tula in zlata i. t. d.

NAROCNE URE. Bogata izbira veržic, prstanov, uhanov, naročnih predmetov iz zlata in srebra vsake 3-20 vrste. — Zahtevajte cenik s slikami od: **Tvorniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana št. 992.**

Srečko Pihlar

prej J. N. Šoštaric

trgovina z manufakturnim blagom **Maribor, Gosposka ulica šte. 5**

priporoča svojo bogato zalogo prvovrstnega manufakturnega blaga.

Točna postrežba! Solidne cene!

Čev e in škornje

vsakovrstne, najboljše kakovosti si kupujte ali naročite po meri v moji novi delavnici v lastni hiši

v Mariboru, Vrtna ulica šte. 8 (sosed parne žage Antolič). 1-2 819

Vsa naročila izvršujem hitro in po zmernih cenah ter se priporočam **Adolf Klubička, čevljar.**

Če greš v Maribor

si dobro zapomni to-le številko

16

Glavni trg, kajti pri tvrdki

FRANC MASTEK

kupiš res najceneje, najboljše, sukno, platno, hlače, svilene robce, baržun, pliš, plete, odeje kose, pe. lo, pletenine, i. t. d. 1-700

Kupim takoj vsako množino bukovich in hrastovich drv.

Drva morajo biti vsaj napol suha. Plačam najvišjo ceno. — Cenjene ponudbe na upravo «Slovenskega Gospodarja» pod šifro «Co et G. 150». 3-5 805

Pri Jos. Osolinu v Laškem

—: kupite raznovrstno blago vedno najboljše. —: 1-20 817 Z odličnim spoštovanjem Jos. Osolin.

Naznanilo!

Objavljam cenj. občinstvu, da sem se preselil iz Ormoža v Ptuj in otvoril v lastni hiši, Vrazov trg 2

mizarstvo za pohištvo in stavbo

Prodajam najfinejše lastno izdelano pohištvo, ter izdelujem vsa naročila solidno in točno po najnižjih dnevnih cenah. — Cenj. odjemalcem in naročnikom se priporočam. S spoštovanjem

JOSIP SAGADIN, mizar, mojster za pohištvo in stavbo.

Plošče za pohištvo

Priporočam svojo bogato zalogo plošč iz belega in barvanega Carrara-marmorja vsem trgovcem pohištva, mizarjem, elektrotehničnim podjetnikom in za spominske plošče. — Plošče oddajam tudi na

—: debelo. —: 3-5 802

Karel Kociančič in dediči kamnosek, Maribor, Gregorčičeva ul.

Pozor! Bazo moško, žensko in otroško obleko, klobuke, čevlje, kožuhe, usnjate plašče, usnjate kovege, perilo, razno pohištvo, blazine, zastore, podobe, ogledala, žepne ure, dobre gusli, kitaro, citre, mandolino, daljnoglede, gramofone, fotografe, dober pisalni stroj, štedilnik, peč, lepa božična in žitna darila, otroške igrače prednja J. Schmidt, Maribor, Koroška cesta 18/L. 852

Krepkega fanta

Ima veselje do usnjarske obrti sprejme takoj Antona Hraštor, usnjarski na Gorenji Polkavci, pošta Pragersko. 1-2 848

Velikanske dobitke

ima državna loterija zato so srečke najprimernejša in najbolj priljubljena božična in novoletna darila. Razprodaja in razpošilja jih tudi izven Maribora poštna blagajna. 845

Vinogradniki pozor!

Nasezanjam vam, da imam okoli 50.000 trt vkoreninjene šmarnice, katere ni treba nikoli s galico škropiti, garantirana 10 let. Tone Zagoršek, trtačar v Deraovi, p. Moškanjci. 1-5 855

Kupujem

vsako množino AJDE tud cele vagonc, ter lačen em isto po najvišji dnevni cen. Tade me ponudbe s cenjo je poslati na Anton Polanc, valjni mlin, Badoče pri Zidanem mostu. 1-3 860

Imam cepljeno trsje

Isa najboljše vrst, okoreninjene dišjake in šmarnice. Anton Turin, G. oboko, pošta Studenica pri Poljanah. 1-2 844

Vinogradniki pozor!

Na suho cepljene trte so na prodaj in tud vkoreninjene bela šmarnica, vsak naročnik naj pošlje na odgovor kuverte in suške. Trte prodaja Franc Sledujak, trtnar pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. pošta Jaršinel pri Ptuj. 851

Ormoška posojilnica (kmečka)

je sklenila obrestovati hranilne vloge v letu 1922

po 4 in 4 1/2 %

Uraduje vsak dan od 8. do 12 ure dop., sprejema in izplačuje vloge in daje posojila na vkojšbo po 5 in na esabai kredit na 5 in pol do 6 odstotkov. Rentni in izredni davek plačuje Posojilnica sama. 1-2 847

SANI za sankanje

izgotovi ene in najboljše lene, prepasi iz špaga, najfinejše lakirane

I dvovprežne sanke s 6 sedeži, 2 enovprežne sanke proda po ceni

Franjo Pergler, Maribor, Mlinska ulica 44. 1-2 840

Zanesljiv majer

se sprejme pod dobri pogoji. Naslov pise uprava lista. 816

MAJKE! Zahtevajte povsod samo **MOKO ZA OTROKE** **Salubra**

1 škatola K 36-

Najboljša hrana za dojenčke!

Zelo olakuje sredstvo za bolne na želodcu, rekonvalescente in osobito za premalo hranjene ter v obče slabe osebe vsake starosti.

DOBI SE POVSO.

Tovarna kemičnih predmetov hrane „SALUBRA“ D. D. ZAGREB

Boškovičeva ul. 23, telefon 7-91.

Tvornica: NOVA GRADIŠKA

Slovinci, darujte za „Tiskovni dom“

Najugodnejši nakup za vsa živila v novi trgovini

Jaš & Lesjak

Maribor, Šolska ul. 2.

J. N. Šoštaric

Maribor, Aleksandrova c. 13

Najnižje cene in največja zaloga manufakturnega, lanenega, volnenega, suknenega blaga, perila i. t. d. — Velika izbira izgotovljenih oblek za moške ženske in otroke. Za ženine in neveste najlepše blago za obleke kakor tudi najlepše opreme za neveste.

Nadalje priporoča svojo veliko zalogo preprog, zastorov, odej i. t. d.

MEDIĆ, RAKOVČ & ZANKL

d. z o. z. Ljubljana.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala; Ljubljana. Brzjavi: Merakl, Ljubljana. Skladišče: Novi Sad. Telefon 64.

Gospoška pl. **PODRUŽNICA MARIBOR.** Šolska ulica.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barve za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (gips), mastelec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERA KL“ Lak za pode. — Emajlni lak. Linoleum lak za pode. — Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

16-558